

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inzerate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 140.

V Ljubljani, v četrtek 21. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Nemški državni jezik.

Náčelniki nemške levice so dne 15. in 16. t. m. na Dunaju skovali spomenico gledé vladnega jezikovnega načrta. To spomenico je izbrana deputacija slovesno izročila ministerskemu predsedniku, javnosti pa so naznanili, da je mogoča sprava mej narodi le tedaj, ako se zakonito določi nemški kot državni jezik.

To je torej vspeh dvadnevne duševnega dela. Od binkoštnega programa se je združena nemška levica srečno povzpela do linškega programa nemških radikalcev. Jurij Schönerer kaže pot nemškim voditeljem v Avstriji, njegova volja je dogma za nemške stranke v avstrijski zbornici. Daleč smo prišli, da »politični klativitez« nosi zastavo pred nemškimi četami, ki se hočejo še dičiti z avstrijskimi barvami. V Hebu je Schönerer prisegel, da Nemci ne odnehajo, dokler vlada ne prekliče jezikovnih naredeb. Za njim so drli nemški velmožje od Lemiša do grofa Stürgkha. Schönerer je izdal ukaz, da bodi nemščina državni jezik, in v zboru so soglasno pritrdili tej zahtevi svojega Muhameda vsi muftiji. In če jutri Bismarkov hlapče v uredniški listnici svojega Prismodeja zakliče: »Galicija in Dalmacija od Avstrije!«, odmevala bode v gozdu nemškega časopisja ista melodija.

In vendar je Schönerer mož, ki svoje luči ne skriva pod mernik, ki govori na vsa usta odkrito in jasno. Kaj je njemu država, kaj mu je Avstrija? On ne prikrija, da mu je nemški državni jezik najgotovejše sredstvo za germanizacijo, nemška cesta od Balta do Adrije kapitulacija avstrijske ideje pred prusko hegemonijo. Dr. Sturm je nedavno tarnal, da so nemški liberalci zamudili ugodno priliko, in še 5 svečana tekočega leta je dr. Funke začetkom spravnih obravnav v imenu skupne nemške levice izjavil, da je treba jezikovno vprašanje urediti samo za Česko in Moravsko. A dne 16. junija so si dr. Funke in tovariši osvojili Schönererjevo prepričanje, da je bodočnost Avstrije odvisna od nemškega državnega jezika.

Ali pa imajo ti gospodje pravico govoriti v imenu države? Država niso birokracija in militarizem, ne državni služabniki, ampak državljani. In v imenu teh držav-

ljanov ne morejo govoriti zastopniki nemškega veleposestva in trgovskih zbornic. Grof Stürgkh v svojem glasilu, dr. Russ v svojem trobilu in Singer v svojem pihalu v imenu države roté slovanske narode, da položé svoj obstanek na žrtvenik za državo, ki je vse razdala in razmetala mej narode, da danes berači za skorjo ovsenega kruha. Vse je le pretveza, slepilo za kratkovidne ljudi, ki so še vedno zatelebani v idejo, da je v Časlavi brez nemškega jezika nemogoč ponočni čuvaj ali v Ljubljani gasilno društvo. A če je za Avstrijo v istini nemščina »conditio sine qua non«, zakaj ne velja ta pogoj tudi za Galicijo, Dalmacijo, Bukovino in južno Tirolsko? Tu je sčene zakopano, da govorimo v duhu edinozveličavne nemščine. Da, ko bi se uresničevali vsi programi, vse spomenice in napitnice, že Samojedi in Ašanti bi častili Bismarka in njegovega proroka. Zadnja spomenica nemške levice je spričevalo ozkosrčnosti in strankarske sebičnosti.

Iz kmetijskega sveta.

Piše poslanec Fr. Povše.

VI.

Denarni zavodi.

(Dalje.)

Tudi Moravska ima lepo delujoč hipotečni deželni zavod, ki si je dal kot nalog, pospeševati realni, občinski, melioracijski kredit s tem, da izdaje hipotečna posojila v zadolžnicah z obveznim vsakoletnim odplačilnim obrokom, stalno obrestno mero in neodpovedljivostjo posojila. Obresti znašajo 4 odstotke.

Ta zavod izposojuje posojila občinam, okrajem, oziroma deželi, za javna gospodarska zboljševalna dela, katera deželni zbor prizna za obče koristna in previdno načrtana.

Za mero posojila jemlje ta zavod 25-kratno vrednost katastralnega čistega dohodka. Doslej je konvertiral ta zavod nad 80 milijonov kron.

Enaki hipotečni deželni zavodi obstoje na Gor. Avstrijskem (od leta 1891), na Gališkem (od leta 1842), v Šleziji (od l. 1869), na Nžje Avstrijskem (od leta 1889), v Istri (od leta 1881) in na Koroškem (od leta 1896).

Izdali so posojil:

Gališki zavod	400,000.000 K
Češki zavod	515,000.000 »
Šlezijiški zavod	26,000.000 »
Moravski zavod	180,000.000 »
Istrski zavod	10,000.000 »
Nižje-Avstrijski zavod	155,000.000 »
Gor. Avstrijski zavod	27,000.000 »
Koroški zavod	3,500.000 »

in sicer odpade od teh svot: v Galiciji vse na veleposestva; na Češkem 120 milijonov na mala kmetjska posestva; v Šleziji 14 milijonov na mala kmetjska posestva; na Moravskem 40 mil. na mala kmetjska posestva; v Istriji 6 milijonov na mala kmetjska posestva; na Nižje-Avstrijskem 33 milijonov na mala kmetjska posestva (115 mil. na hiše); na Gor. Avstrijskem 15 mil. na mala kmetjska posestva; na Koroškem 3 milijone na mala kmetjska posestva.

Preobširen bi moral postati, ko bi vse nadrobnosti navel od teh posameznih zavodov. Le toliko bodi omenjeno, da noben zavod ne izposojuje proti obrestim nad 5 odstotkov (isterski 5 odstotkov, koroški 4 odstotke, šlezijiški 4 odstotke, nižjeavstrijski 4, celo 3 $\frac{1}{2}$, odstotka, istotako gornjeavstrijski, češki 4 in 3 $\frac{1}{2}$, odstotka).

Prav zanimivi so pa podatki o visokosti obresti od dolgov, katere so ti zavodi konvertirali.

Navadno so bili ti dolgovi nad ali vsaj 60stotni. Isterski zavod pa je celo dolgove konvertiral v 50stotne, od kojih so dolžniki poprej celo do 20 odstotkov obresti imeli plačevati.

Važen faktum je tudi pri teh zavodih, koliko prihranijo na izvršnih in tožbenih troških. Le pri nižjeavstrijskem zavodu so v enem letu prihranili toženim nad 15.000 K in več teh zavodov sploh ne zaračunava nič za spisovanje tožb in vtoženje sploh, kakor le izdatke za koleke.

V tem pogledu se mora priznavati velika prednost teh zavodov in moramo tudi pri nas delovati na to, da se osobito malim dolžnikom, ki le par sto posojila dobe, pri-

hranijo navadno nerazmerno visoki, naravnost pretirani, neopravičeni troški.

Če se navajam, da večina teh zavodov za slučaj hudih uim, toče, povodenj itd. dolžnikom za dotično leto ali odpišejo obresti, vsaj pa dovoljujejo odlog za vplačilo obresti in odplačilnega letnega obroka, jasno je, da imajo taki deželni hipotečni zavodi mnogo prednosti in je le želeti, da se povsod osnujejo.

Poučljiv je tudi izkaz, koliko je od teh posojil velikih, koliko malih in srednjih.

Tako na pr. ima Istrski hipotečni zavod izposojenih 8 in pol milijonov kron v sledeči meri:

od 100 do 2000 K	1,760.000 K
(1690 strankam)	
čez 2000 do 4000 K	1,108.000 K
(360 strankam)	
„ 4000 do 6000 K	716.000 K
(140 strankam)	
„ 6000 do 10000 K	921.000 K
(110 strankam)	
„ 10000 do 20.000 K	1,320.000 K
(90 strankam)	
„ 20.000 do 40.000 K	1,326.000 K
(40 strankam)	
„ 40000 do 100.000 K	1,050.000 K
(20 strankam)	
„ 100.000 do 200.000 K	258.000 K
(2 strankama)	

kar spričuje, da večina denarja je izposojenega na mala in srednja posestva.

Približno enako razmerje velja pri Koroškem zavodu.

Koliko je v tem oziru še koristi, moremo presoditi iz števil, katere nam kažejo, koliko posojil imajo vknjiženih razne hranilnice po Avstriji.

Vse skupaj imajo izposojenih 2.137,241.182 K torej 2137 milij. kron, kar pomenja 3kratno večjo svoto, od one raznih deželnih hipotečnih zavodov.

Eno pa se sme z vso gotovostjo trditi, da so deželni hipotečni zavodi kaj mnogo pripomogli k temu, da so drugi denarni zavodi — hranilnice — znižali obrestno mero.

Pri nas velike hranilnice posojujejo po 4 $\frac{1}{2}$, kar je proti obrestni meri omenjenih deželnih hipotečnih zavodov še vedno za pol odstotka višje. A koliko je denarja od raznih denarnih zavodov izposojenega po 5,

LISTEK.

Svetnik.

Francoski spisal Paul Bourget. — Prestavil — a — (Dalje.)

»Čakajte, da končam povest«, je začela miss Mary, ki ni imela prav nič smisla za predrafaelovo dobo; a bila je razumna, kar je v našem času estetične razblinjenosti prav redko. Očividno so ji težko dele prebojevite razlage njene tovaršice. »Draga miss Roberts, boste pa pozneje govorili . . . Kaj naj storim, si je mislil vrli duhovnik, da slečem steno apnene obleke, ne da bi poškodoval freske? Čakajte, kako je ravnal! Prevekel je plateno rjuho na steni s klejem in počakal, da se je vse posušilo ter prav trdno sprijelo; nato je pa platno odtrgal ter strgal in strgal košček za koščkom . . . Seveda je dobri mož rabil več mesecev, predno je odluščil prvo plast, pod katero je bil naslikan sv. Tomaž, ravno ko deva prst v rano Odrašenika, in predno je odkril drugo sliko, ki predstavlja apostola pred indskim kraljem Gondoforom«.

ljivo vprašala miss Klara. To pot ji nisem več privoščil zmagoslavja nad francosko površnostjo. Da, čital sem to legendo, — o, prav slučajno, v knjigi pri Voragine-u, ko sem nekega dne iskal snovi za povest za neki list, ako moram povedati. — Spomnil sem se lepega simbolizma, ki je v legendi skrit, in tujega značaja, s katerega odseva nekaj čarovitega, slikovitega. Ko je sv. Tomaž bival v Cezareji, se mu je prikazal naš Gospod in mu ukazal, naj gre k Gondoforu; ta kralj je namreč iskal stavbenika, ki bi mu sezidal lepše bivališče kakor je palača rimskega cesarja. Tomaž je ubogal. Prišel je na kraljev dvor, se ponudil v službo in bil prijazno sprejet. Ko je Gondofor odhajal na daljno vojsko, je dal sv. Tomažu neizmerno zlata in srebra za zgradbo palače. Ko se je vrnil domov, je vprašal svetnika, kje je zgradba. Sv. Tomaž je pa bil razdelil do zadnjega vinarja med uboge zaklade, ki so mu bili izročeni, in ni se dotaknil niti enega kamena za obljubljeno palačo. Ves besen da kralj zapreti tujega stavbenika in razmišlja, kako bi povišal muke, s katerimi bo trpinčil

vznožju postelje stati prikazen pred štirimi dnevi umrlega brata, ki mu pravi: »Mož, ki ga hočeš mučiti, je služabnik božji. Angelji so mi pokazali čudovito zgradbo iz zlata, srebra in dragih kamenov, ki jo je zate zgradil v raju«. Razburjen vsled prikazni in tega govora je tekel Gondofor k jetniku ter se mu vrgel k nogam; ta ga je pa dvignil in mu rekel: »Kaj nisi vedel, o kralj, da so edino trajne hiše le one, ki jih zgradita za nas v nebesih naša vera in naša ljubezen? . . .«

»Gotovo«, sem rekel, ko sem spomnil to legendo ne brez neke zlohodne zadovoljnosti, »gotovo je to zelo zanimiv predmet za slikarja, kakoršen je Benozzo, ki je zaljubljen v dragocene obleke, zamotane stavbe, v pokrajine z bohotnimi cveticami, v pravljicne živali«.

»Ah!« je vzkliknila miss Dobson in v tem navdušenju porinila od sebe krožnik s črnimi in zelenimi smokvami, ki jih je ponujal strežnik, dečko napetih lic, s šestdnevno brado, čegar črna, obdrgnjena sukna je mahala na obe strani velikanskih koralnih gum-

»Ne morete si predstavljati veličanstva Gondofora, nekakega tipa Mavrov, v zelenosvileni obleki, svetlo pretkani z zlatom, v rumenih škornjih z zlatimi ostrogami; in pa ta krasno prelivajoč se kolorit, in to življenje! . . . Pomislite, to apneno plast so skoro gotovo nametali na zid koncem XVI. stoletja. Zato ni nikjer nič pokvarjenega, nič popravljenega. V tej sobici, ki je bila menda molivnica za škofo, kadar so obiskali samostan, bo treba še veliko steno odkriti in pa zgoraj nad oknom . . .«

Do tukaj smo prišli v razgovoru, in ker me je nekaj siloma vleklo, da bi videl nepoznane umotvore priljubljenega slikarja, sem vprašal miss Mary nekaj podrobnosti o potu med Piso in samostanom; kar se odprovrata in v sobo vstopita dve osebi, ki sta bili brezdvomno znani Angležinjama, kajti miss Mary je zardela in povesila oči, miss Klara je pa rekla po angleško svoji prijateljici:

»To sta pa oni Francoz in ženska, ki sva ju srečali v Florenci v tratoriji. Kako mora naš pošten hotel take ljudi sprejeti?«

5%, celo 6% ! in prav glede tega naši ljudski denarni zavodi tudi ne izvršujejo zadostno naloge pripomoči, da se vsaj v obrestih razbremenijo naš preoblojeni kmetijski stan. Posebno pa bo našim domačim zavodom delovati na to, da se po vsej možnosti deluje na osebni kredit.

Pa tudi v drugih deželah delujejo kreditni zavodi — hranilnice in posojilnice s previsokimi obrestmi.

Tako kaže statistika, da deluje 21 zavodov s 5%, s 5—6% —: 57 zavodov, in čez 6% 187 zavodov.

Ljudskim posojilnicam po Raifeisenu bi bilo sploh priporočati, da se ogibljuje kolikor mogoče izposojevanja na hipoteke in pododsek je to tudi obžalovaje konstatiral, ker nad tretjino (36%) je denarjev takih posojilnic izposojenih na hipoteke, kar ni pravo, ker one imajo v prvi in odločni meri gojiti osebni kredit.

Prav tako je pododsek grajal, da posojilnice preveč denarjev vlagajo v nepremično premoženje, kar kaže statistika, da imajo ti zavodi 24.600.000 K naloženih v posestvih; ta denar moral bi služiti v zadoščenje osebnega kredita.

Pododsek je konečno kmetijskemu svetu stavil glede tega vprašanja sledeče predloge:

1. Kmetijsko ministerstvo naj porablja svoj vpliv v to, da stvari primerno organizuje snovanje kmetijstvu potrebnih in služljivih kreditnih zavodov.

2. Želeti je, da stopijo vsi ti kreditni zavodi v ožjo zvezo s kmetijskim ministerstvom kot oblastjo poklicano v varstvo kmetijskih interesov.

3. Kmetijski svet priporoča kmetijskemu ministerstvu, da uporablja ves svoj vpliv na to, da hipotekni deželni zavodi dajejo posojila le pod pogojem vsakoletnih odplačilnih obrokov, to pa, da se tako ob enem doseže vsaj delno razdolženje kmetijskih domov.

4. Ministerstvo naj s svojimi sredstvi pospešuje snovanje Raifeisenovih posojilnic, katere naj oskrbujejo in goje personalni kredit, ter deluje na to, da te posojilnice dobivajo od večjih kreditnih zavodov obratni kapital, s katerim zamorejo pomagati kmetovalcem s posojili potrebnimi za obratne stroške.

Prav tako naj vpliva na to, da osobito od ministerstva podpirane posojilnice le personalni kredit goje in se ne spuščajo v hipotekna posojila.

Istotako naj ministerstvo skrbi za vspešni pouk o tem vprašanju, da bo kmetijsko ljudstvo poučeno in imelo pravi razum in razsodnost za osebni kredit.

Dejansko moramo priznati, da je tu še široko polje delavnosti za olajšanje skoro obupnega stanja, v katerem se nahaja kmetijski stan, ki trpi pod vsakovrstnimi njemu nasprotujočimi vplivi — draginja delavcev, prekmorska ptuja konkurenca, pomanjkanje mogočnosti za izvoz naših pridelkov. Tu je vsaj mogoče deloma pomoči mu, da se mu olajša breme obresti, in če vpoštevamo, koliko milijonov znašajo dolgovi vknjiženi na kmetijskih posestvih ter da le za 1—2% znižamo obrestno mero, jasen je velik pomen te akcije, vredne truda slehernega domoljubnega moža.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Levičarski rešilni načrt. O avdi-jenci načelnikov levičarskih klubov pri ministerskem predsedniku in pravosodnem ministru se je dogovorila mej levičarji in vlado stroga tajnost in tako javnost ne bi imela o tem prav nikakega poročila, ko bi se je ne bil usmilil poslanec dr. Grabmayr. Ta mož je bil opoldne še na Dunaju, zvečer se je pa že predstavil svojim volivcem v Meranu. Govornik je bil seveda že toliko previden, da ni poročal naravnost o avdi-jenci, izjavil pa je naravnost, da se z njegovimi izvajanci strinjajo vsi njegovi tovariši. Grabmayrov govor je bil tokrat izredno dolg. V prvem delu govora je poučil svoje poslušalce, da je bila levičarska obstrukcija npravno-resna, mladočeska pa nasprotno komedijska frivolnost. Levica je sedaj premagala obstrukcijo in razbila staro desnico.

malo časa, toda govornik ne dvomi, da se sedaj združijo z levičarji Poljaki in katoliška ljudska stranka (?) in tako tvorijo novo močno večino. Da bo pa ta večina mogla pričeti z delom, mora izvesti dr. Koerber tri reči: prvič mora odrediti nove volitve, drugič s § 14 ustvariti jezikovni načrt in tretjič na enak način tudi novi poslovni red. Vporaba § 14 na to materijo je Grabmayr jasna kakor solnce. To je dokazal mož s temi le besedami: Ona državna stiska ali beda, za katero je bil namenjen § 14, se je pokazala danes v toliki meri, kakor še nikoli. Ako zastane vse državno življenje, dokler se ne odstrani s sveta ta pogubni jezikovni prepir in ako je vsak temeljito prepričan, da avstrijskemu parlamentu v dogledni dobi z rešitvijo jezikovnega vprašanja ni mogoče zagotoviti parlamentarnega reda, tedaj se pokaže gotovo ona nujna potreba, za katero je izdan zasilni § 14. Nasprotna trditev v češki spomenici glede kršenja §§ 14 in 19 osnov. zakona je torej neosnovana (?). Z novim poslovnim redom bi bila sicer onemogočena tudi nemška obstrukcija, toda boljše je manjše zlo. — Poslanec dr. Grabmayr je torej, kakor iz teh stavkov razvidno, povedal nekako vse, kar so levičarji zahtevali v oni znameniti avdi-jenci. Govornik je s svojim Meranskim shodom dal dovolj gradiva za nadaljne razprave.

Poslanec dr. Grabmayr se je s svojim govorom na shodu v Meranu precej zameril svojim somišljenikom in tudi svojim nasprotnikom. Prvim radi tega, ker je preneglo razbojnal v svet, kar se je govorilo v zadnji avdi-jenci pri ministerskem predsedniku in važne zahteve levičarskih strank, radikalnim nasprotnikom pa radi tega, ker se njegova izvajanja ne ujemajo s pretiranimi njihovimi zahtevami z ozirom na konečno ureditev parlamentarnih razmer. V obče je pa mož razvijal take misli, kakoršne goji nova levičarska-poljska koalicija, s katero se baje strinja tudi osrednja vlada ali vsaj nje merodajni faktorji. Mož se raduje, da bo v bodoče nemogoča v parlamentu vsaka obstrukcija, in pravi, da je to edino le zasluga imenovane koalicije. V tem se pa Grabmayr grozno moti. Vsak nepristransko sodeč politik mora priznati, da gre za to zaslugu jedino le Mladočehom in njih taktiki v zadnjih dneh minule parlamentarne dobe. Ko bi Mladočehi ne bili tirali obstrukcije do skrajnih mej, bi nihče ne prišel na to radikalno misel. Vsaj se povodom jednake taktike nemških levičarjev nihče ni povspedel do te misli, da treba onemogočiti vsako obstrukcijo. Ob enem so pa Mladočehi tudi prisili vse merodajne faktorje, da so jeli resno misliti na rešitev jezikovnega vprašanja, dočim se ob času nemške obstrukcije nihče ni drznil pričeti z reševanjem jezikovnega vprašanja. Sicer je res, kakor trdi naš dunajski dopisnik v svoji »Zagati«, da Čehi niso mogli izposlovati niti češkega uradnega jezika, niti razveljavljenja Kindingerjevega ukaza, res pa je tudi nasprotno, da so vladi pokazali, da je nemogoče vsako parlamentarno delo, dokler se ne izpolnita ti dve zahtevi. To se jim mora vendar šteti v zaslugu. In ako so razbili desnico — v resnici so jo razbili le Poljaki in gotovi nemški »konservativni« krogi — so odstranili le jedino napravo, ki je vedno ovirala radikalno akcijo v dosegu njih smotra in konečno ureditev parlamentarnih razmer. Vlada mora izdati jezikovni zakon, to sedaj zahtevajo tudi Nemci, kakor pravi Grabmayr, a izdati mora tak zakon, s katerim bota zadovoljni obe stranki, torej tudi Čehi. Ako se pa to zgodi, potem je kriza rešena in zaslugu za to gre le Čehom.

S sestavo novega italijanskega ministerstva je poveril kralj senatskega predsednika Saracco, moža blizu 79 let, ki je v l. 1851 posegel v polit. borbo. Saracco, ki je bil že dvakrat minister, poslednjikrat v Crispijevem kabinetu, je vsprejel težavno nalogo in sedaj poskuša svojo srečo. Osebno moža ceni prijatelj in sovražnik in že večkrat so ga že imenovali mej prihodnjimi možmi, in bi mu torej v normalnih razmerah ne bilo težko zbrati okolu sebe potrebno število ministerskih kandidatov. Sedaj je pa položaj silno resen. Pred vsem se bo treba resno truditi, da se pridobi za preosnovani kabinet Visconti-Venosta, katerega

tike. A težavo provzročila notranja politika, posebno poslovni red. Treba je dognati spravo s skrajno levico, ki pa odločno zahteva, da se izvoli poseben odsek za spremembo poslovnega reda, v katerem naj bi imeli ministerjalni le pet članov izmed devetih. Temu se pa mej drugimi odločno vpira ravno Visconti Venosta. Kako se Saracco tu posreči rešitev iz zagate, dosedaj pač še nihče ne ve.

Doslednost francoskih socialistov. V zadnji seji francoske zbornice je prav malo manjkalo, da ni bil strmoglavljen Waldeck-Rousseau-ov kabinet. Rešila ga je le stroga »doslednost« socialističkih poslancev. V tej seji so namreč ti zastopniki zatirane delavstva silno napadali vlado radi tumultov v Châlons sur Saône, kjer so orožniki streljali na delavce. Pri glasovanju je pa velik del teh mož glasoval za vladni predlog. Dobro jim je povedal neki Melinist: »Ti socialisti so komični ljudje. Najprej zapeljujejo delavce v štrajk in jih hujskajo proti žandarmeriji; ko pa pride do boja in orožniki streljajo na delavce, pa glasujejo za vlado.« Tako »doslednost« poznamo tudi pri naših voditeljih raznih »Mastfondov«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. junija.

Posvečenje presv. Srca Jezusovega vršilo se bo v Ljubljani takole: V petek, dne 22. junija bo v stolnici ob 10. uri dopoldne govor in potem pontifikalna sv. maša s posvečenjem presv. Srca Jezusovega. Slovesni obhod v nedeljo 24. junija z Najsvetejšim se bode vršil nastopno: Ob 2. popoldan bodo v vsaki župni cerkvi litanije presv. Srca Jezusovega, potem prihajajo procesije po navadnem redu k stolnici, kjer se združijo s procesijo stolne župnije. Med procesijo se bodo pele litanije presv. Srca po napevu P. Ang. Hribarjevem. Sprevod poide po glavnem trgu, čez Radeckijev most, Turjaški trg, skozi Gosposke ulice, Zvezdo, nazaj v stolnico.

Odbor za osuševanje ljubljanskega močvirja se je danes iznova osnoval in izvolil predsednikom g. Fr. Trtnika, njegovim namestnikom g. nadinženerja Fran. Žužka.

Imenovanje. Finančni koncipist gosp. I. Milohnoja je imenovan finančnim komisarjem.

Železnica Vrhnika-Logatec. Danes so pričeli meriti črto za železnico od Vrhnike do Logatca.

V cerkvi Jezusovega Srca v Ljubljani se bo praznik presv. Srca Jezusovega po nastopnem redu obhajal: Danes zvečer bo ob 1/8. uri pridiga, potem slovesen sveti blagoslov in pete litanije presv. Srca Jezusovega s spravno molitvijo. Najsvetejše ostane izpostavljeno celo noč in jutri celi dan do večerne službe božje. Po noči od 9. do 4. ure bodo prečuli moški častivci svetega Rešnjega Telesa v molitvi pred izpostavljenim Najsvetejšim. H temu ponočnemu češčenju in zadoščenju presv. Srca se vabijo sploh vsi možje in mladeniči. Jutri na praznik presv. Srca Jezusovega bo prva sveta maša že ob tri četrt na štiri, pri kateri se bo tudi obhajalo; ob polu peti uri bo pridiga, za pridigo slovesna sveta maša in potem še tibe svete maše dopoldne. Popoldne imajo ženske častivke sv. Rešnjega Telesa svoje molitvene ure pred Najsvetejšim. Zvečer ob 6. uri bo sveti rožni venec, evharistični križev pot; ob 7. uri pridiga; po pridigi pete litanije s spravno molitvijo in zahvalno pesmijo.

»Narod« in kapitalisti Leykamove papirnice. V torek smo osvetlili »Narodove« laži o nedeljskem shodu kršč. soc. v Vevčah. Po »Narodu« je tudi »Tagespost«, okolu katere se senčijo kapitalisti Leykamove papirnice, prinesla popolnoma neresnično brzojavko, da je dr. Krek hujskal delavce zopet v stavko in da je vladni komisar v obrambo dr. Kreka moral poklicati orožništvo. Tako grede »Narodovci« in tovarniški kapitalisti v blatenju kršč. soc. roko v roko. Zakaj? Zato, ker vedo, da so kršč. soc. ljudska stranka, ki povedo — resnico. Nedeljski shod, na katerem so na je ti kričači kričali, je vevškim delavcem odprl oči, kako se jih

»Narod« in »Tagespost« še tako lažeta, židovskim kapitalistom simpatični soc. dem. je v Vevčah odklenalo.

Poslanec Robič je minulo nedeljo pri Sv. Barbari poleg Maribora poročal svojim volivcem o državnem in deželnem zboru. Glede češke obstrukcije je omenil, da je Jugoslovani sicer niso z veseljem pozdravljali, toda ovirati je niso ne mogli ne smeli. Češki poslanci so bili prisiljeni do odločne opozicije in v zadnjem trenutku do šumne obstrukcije, ker so levičarji skušali poslovni red zlorabiti proti njim. Bil je grof Stürgkh, ki je v prvi vrsti spletkaril proti desnici. Vlada se hode dvakrat premislila, predno razpusti drž. zbor, ker tega ne žele Poljaki, nemški konservativci in liberalci. Redno delo bode v parlamentu le tedaj mogoče, ako se reši jezikovno vprašanje in predrugači poslovni red. — V dež. zboru štajerskem Slovenci ne morejo ničesa doseči, ker jim nemška večina odkloni vsako opravičeno zahtevo. Slovenci morajo prispevati za nemške šole. Nemci imajo na Štajerskem 19 meščanskih šol, a Slovencem ne dovolijo nobene. Za dijaške ustanove dežela plačuje okoli 70.000 K, toda slovenske dijaške dosledno prezirajo. Nemški dijaški v Celju dobivajo podpore, revnih slovenskih dijakov ne vidijo. Brezobrestna posojila so Nemci dajali nemškemu kmetom, ki imajo do 50.000 premoženja, slovenskih ne poznajo. (Klici: Proč od Gradca!) Zato so slovenski poslanci zapustili dež. zbor, ker niso mogli dalje prenašati zaničevanja in preziranja. (Živahno odobravanje.) Zbrani volivci so soglasno vsprejeli resolucijo, v kateri izražajo zaupanje poslancem in zahtevajo administrativno ločitev slovenske Štajerske od Gradca.

Musica sacra. V petek 22. junija v stolni cerkvi po pridigi ob 10. uri pontifikalna maša: Missa »Panis angelicus« zl. Frederik Koenen, graduale Anton Foerster, ofertorij Kašpar Aiblinger.

Na vsučilišču v Inomestu je rektor prepovedal dijakom nositi društvene trakove pri promocijah. To se je zgodilo, kakor smo že omenili, ker nemški nacionalci niso dovolili hrvatske trobojnice povodom promocije dr. Račića. Dne 19. t. m. pa so nemški dijaki zopet prišli z barvami k promociji. Rektor je zahteval, da se dijaki odstranijo. Ker tega niso storili, se promocija ni vršila.

Gospod Rudolf Inemann, mnogoletni velezaslužni režiser in igralec našega gledališča, sklenil je z novim vodstvom »Narodnega gledališča« v Pragi ugodno večletno pogodbo za engagement. Imenovano vodstvo, ki prevzame upravo »Narodnega gledališča« z dnem 1. julija t. l., obrnilo se je na »Dramatično društvo« v Ljubljani s prošnjo, naj izpusti gospoda Inemanna iz tukajšnjih obveznosti; obljubilo je hkratu naš »prijateljski slovenski oder« po svojih močeh podpirati in ž njim ostati v trajni zvezi. Iskreni želji gospoda Inemanna samega, ki je sedaj dosegel vzor in cilj vsakega češkega gledališkega umetnika, se »Dramatično društvo« ni moglo upirati; odvezalo ga je od tukajšnjega engagementa, a hkratu si zagotovilo njegovo gostovanje za več večerov prihodnje sezone.

Umesten nasvet družbi sv. Cirila in Metoda. »Edinost« prinaša danes naslednji nasvet, ki bi zaslužil resnega uvaževanja: »Družba sv. Cirila in Metoda naj bi izvolila iz svoje srede poseben odsek, kateremu bi bila naloga, v slovenskih obmejnih mestih, kakor: v Celovcu, v Celju, na Dunaju, v Gorici, Gradcu, Mariboru, Ptujju, v Trstu itd. s pomočjo tamošnjih požrtvovalnih rodoljubov ustanovljati brezplačna poučna predavanja v pisanju, čitanju, računstvu itd. V gori imenovanih slovenskih, ozir. nemških mestih imamo na tisoče analfabetov, toliko starih, kakor mladih.« — Tudi naše mnenje je, da bi se s takim poukom neizmerno koristilo narodni zavesti v imenovanih mestih.

Celjani »lutriš - vere« so v nedeljo dobili svojega vikarja ter so se ločili od ljubljanske protestantske občine. Po »slovesni instalaciji« novega vikarja Frica Maya iz Gradca je bil »festessen«, pri katerem je superintendent Schack z nemštvo agitiral za protestantizem. Tudi Ambroschitsch in Rischlavy sta večkrat odprla usta in slavila novo protestantsko dobo nemškega Celja. Da se križanje ne sme smatrati resnim, priča vest, da so vse obhodovalne nemške celjske

device zbrale za »Südmark« le 277 kron. Protestantizem v Celju se bo širil le, ako bo de dosti »Festessen«-ov — zastoj.

Načrti za »Nemški dom« v Celju so ocenjeni. Prvi dar ni dobil noben načrt. Tako so si celjski Nemci prihranili nekaj denarja. Namestu 1000 K je dobil 600 K najboljši načrt dunajskega arhitekta Branga, drugi dar sta dobila arhitekta Kraus in Fölk z Dunaja in tretji arhitekt Teodor Wasser iz Nemčije.

Celjski Polanec je imel včeraj, 20. t. m. zopet smolo, — gorelo je v njegovi kleti. Nesreče sicer zanj ni nobene, pač pa kakor svojedobno za časa čeških slavnostij, za zavarovalnico. Ljudje pravijo, da je ta človek sila srečen pri zavarovanjih. Je pač pri njem vedno sreča v nesreči!

Kap zadela je v Celju Rud. Willnerja inspektorja južne železnice v p.

Umrl je v Gradežu poštni oficijal Maks Wresnik v 33 letu svoje dobe. Prepeljali so ga v Maribor.

Iz mariborske kaznilnice. Justični minister je kaznilničnega oskrbnika v Mariboru Viktorja Wenedikterja imenoval oskrbnikom kaznilnice v Garstenu, adjunkt mariborske kaznilnice Alojzij Serda je postal kontrolor istotam.

Obsodba na smrt. Pred mariborskimi porotniki je stal 19. t. m. 24 let stari Jožef Gošnjak, neoženjen hlapec iz Osela, radi zavratnega umora. Dne 12. aprila je pil v gostilni Jožefa Paka v Gornji Novi vasi, kjer je za plačilo pustil svoj klobuk. Gostilničar ga je nato zapodil iz gostilne in v gostilni navzočni hlapec Fr. Gracej je pri tem Gošnjaka brenil. Ko se je Gracej vračal domov, pokvaril se mu je voz. Mej tem, ko je popravljaj voz, priplazil se je za njim zahrbtno obtoženi in ga s sekuro dvakrat močno udaril po glavi ter ga potem udaril še po obrazu. Gošnjak je ukral tudi Martinu Plibersku obleke za 9 gld. Obtoženi svojega dejanja ni tajil. Po kratki razpravi so porotniki z 8 proti 4 glasovom potrdili vprašanje o zavratnem umoru in Gošnjaka je sodišče obsodilo k smrti na vislice.

Pek Ornič mej graškimi akademiki. Ptujski župan Ornič hrepeni vedno bolj po slavi, odkar ga je rukljaj Wolf radi njegovih nemških lepakov. Sedaj je povabil v Ptuj »Deutsch-akademischer Gesangsverein«, ki je odgovoril, da dne 29. junija radostno pride v Orničovo družbo. Ptujski občinski svet je sedaj sklenil, da določi program in naroči pijačo.

Celovški tramvajski uslužbenci so naznanili občinskemu svetu, da zahtevajo zvišanje plač, sicer opuste delo z dnem 24. junija.

Tržaška sodba o vevški stavki. V včerajšnji »Eidinosti« čitamo: »Narodovo« večkratno veliko hvalisanje pridobljenih rezultatov o tej stavki se nam vsekako zdi zelo pretirano, nikakor pa nismo v zahtevah vevškega delavstva našli nič pretiranega, kar pa je »Narod« opetovano zatrjeval. Ako se take skromne zahteve, kakor jih je stavilo vevško delavstvo, zde pretirane, potem pač nimamo smisla za delavsko gibanje. Tudi se nam zdi zgrešeno podvzetje, tirati naše ljudi v naročje »mednarodne« socijalne demokracije, ki, kadar gre za slovanske interese, vedno rada meče od sebe svoje mednarodno načelo, ter se prikloplja najhujšim nacionalnim fanatikom in — proti Slovanstvu«.

Umrl je včeraj zjutraj v Školji, Loka gospod Pavel Guldenprein, c. kr. davkar v pok., 82 let star. Bil je obče priljubljen gospod. V šestih tednih je nameraval obhajati svojo zlato poroko.

Iz Kranja. Osmina po r. g. dekanu Anton Mežnarcu je v ponedeljek 25. t. m. ob polu 9. uri.

Postajališče v Preserji je popolnoma dodelano in bode prihodnji teden odprto. Dokler ni bilo železnic, posebno pa pred odprtjem gorenjske železnice, so Ljubljančanje najraje pohajali znamenito Božjo pot na Žalostni gori in grič sv. Ane, odkoder je prekrasni razgled na Ljubljano in daleč proti Dolenjski. Z odprtjem postajališča se gotovo nekdanje zanimanje zopet oživi, ker ni ga kraja, da bi romarjem in izletnikom v vsakem oziru nudil toliko znamenitosti, kakor Preserje s svojo prekrasno okolico in znamenitimi cerkvami po hribčkah.

Ljubljanske novice. Drž. posl. dr. Pacak na ženitovanjskem potovanju je s svojo soprogo danes prišel tudi v Ljubljano in si je ogledal mej drugimi znamenitostimi tudi deželni muzej v družbi z deželnim vojaškim poveljnikom. — Kap zadela je v Zvezdi danes dopoldne ob 1/2. uri mater soproge kavarnarja Krapša. 80letna Marija Krašna je sedela na klopi in bila takoj mrtva. — Ubegli kaznjenec Deutschmann se je sam prijavil orožnikom v Mekinjah. Na mestno policijo je dalje prišlo naznanilo, da je ušel mariborski kaznjeneц Alojzij Spindler, ki je delal pri sv. Kunigundi pri Pesnici. Ubežni kaznjeneц je rojen pri Mali Nedelji in bi moral radi tatvine presedeti tri leta ječe. — Tatico, ki je pri trgovcu Schusterju vzela več jopic, so prijeli. Dobila je jopice z izgovorom, da ponje pošlje neka znana gospa Tatica je brezposelna natakarka Ivana Lipuš. — Tlakovanje Karlovske ceste od Florijanskih ulic do mosta se bode skorjo pričelo izvrševati. — S koso grozil je včeraj občinstvu pijanec Anton Zlobec. Ukradel je koso na Glincah posestniku Kutnarju in se podal v mesto. Na poti se je zadržal v raznih žganjarnah, kjer se je tako napil, da je postal skoro občinstvu nevaren. Zlobec se je postavil proti stražniku, vendar ga je stražnik premagal in pripeljal v zapor. — Biciklist Rajko Lavrenčič je podrl na Marijinem trgu I. Sterleta. — Licitacija hiše št. 7 v Dijaških ulicah, ki je bila last pokojne Pavline Mauser, se je vršila danes ter je hišo kupila za 11.500 kron gospa Alžberta Miklavca, soproga g. Ivana Miklavca.

Samomor realca. Ustrelil se je sinoči v gozdu pod Rožnikom učenec 5. razreda na tukajšnji realki Bruno Eichelter, sin bivšega tovarniškega ravnatelja v Trbovljah. Sinoči okoli 1/2.7. ure je zapustil črno oblečen stanovanje pri svoji teti v Gosposkih ulicah, ob 8. uri ga je že našel 10letni dijak F. Lekan mrtvega in na obrazu ležečega v gozdu. Policija je danes zjutraj našla truplo. Ustreljen je bil v glavo. Vzrok samomora je bil baje strah pred dvojko, kakor naznanja v pismu na mater vdovo, katero prosi oprostjenja, da ji je povzročil toliko žalost. Samomorilec je bil star 16 let. Njegova teta se piše Amalija Dell. Njegovega brata je lani zasulo v rudokopu.

V Ljubljanico padla je iz čolna ob Francovem nabrežju Marija Košir. Dve ženski ste jo rešili iz vode.

Mestna godba v Ljubljani. Ker pripravljalnemu odboru ni mogoče naprositi vsakega meščana osebno za prispevek, je zategadelj naprošeno p. n. občinstvo, naj ustmeno ali pismeno naznani »vodstvu civilne godbe v Ljubljani«, s kakšnim letnim ali mesečnim doneskom je kdo pripravljen podpirati to godbo. Zglasitve podpornikov sprejema tudi uredništvo »Slovenca«. Prijateljtem godbe, ki so pripravljene nabirati doneske, so nabiralne pole pri odboru na razpolago. Ker v Ljubljani res živo pogrešamo civilne godbe in ker je mogoče, da na ta način pridemo do dobre, za stolno mesto Ljubljano primerne civilne godbe, priporočamo izprošeno misel, želeč, da bi se čimprej posrečilo odboru dobiti dovolj rednih prispevkov.

Strela udarila v zvonik. Dne 18. t. m. je strela udarila v zvonik cerkve sv. Križa pri Tomaju. Škode je kakih 500 gld.

Načelnik mariborske železniške postaje je postal Karol Seidler iz Spielfelda.

Novo ognjegasno društvo se snuje v Motniku pri Kamniku.

Slovenska ruska profesorica. Slovenka gđ. Marica Strnad, bivša štajerska učiteljica, je na krakovskem vseučilišču napravila izpit za učiteljico nemškega jezika za vse razrede ženskih gimnazij in za nižje razrede moških gimnazij ter še to jesen nastopi rusko državno službo.

Iredenta na delu. Iz Tridenta poročajo, da so laški delavci z dinamitom razstrelili državne mejnike pri Folgariji na tirolsko-italijanski meji.

Strela. Iz Peč se poroča: 18. t. m. je tresčilo v bukev, krog katere se je pasla čreda ovac. V trenutku sta bila oba pastirja na tleh. Mladega šolarja vrglo je vznak, odrasli mu tovariš pa je silno zakričal, se postavil na glavo in oblečal v omotici. Vzbudil

ju je hud naliv. Ena ovca je ostala na mestu mrtva.

Kolesarski klub »Ilirija« napravi v nedeljo, dne 24. t. m. izlet v Toplice na Dolenjskem. Odhod ob 5. zjutraj. Sestanek pri »Virantu«.

Koprskim županom je izvoljen dr. Nikolaj Belli.

Ob času kislh kumar prinašajo listi večkrat gorostasne novice. Tako je te dni hrvatski uradni list svojim bralcem predložil to-le raco iz Gjurgjevca: Tukajšnji okrajni urad je dobil 10. t. m. od mestnega magistrata v Koprivnici nastopno uradno poročilo: »Te dni so v tukajšnjem mestnem gozdu Dragonovcu videli kačo, ki je okoli 10 metrov dolga in široka kakor polna vreča. Ukazano je bilo, da se mora kača poiskati in ubiti. Mogoče je, da je v tem kraju še več takih kač. — Koprivniški meščani menda niso tako strahopetni, da bi ne spali iz strahu pred to — časninarsko kačo.

Samomor anarhistovega brata. V Trstu se je ustrelil na obeh nogah hromi 27 letni klepar Henrik Pontoni. Samomorilec je brat onega Pontonija, čegar kolo in čepico so nedavno našli na mostu pri Pierisu v Furlaniji in o katerem se je pozneje slišalo, da je zbežal pred anarhisti, katerim ni hotel biti na uslugo.

Samomor in dvojni umor je izvršila v soboto v Kaltenleutgebenu žena tovarniškega uradnika Neila, ki je sebe in svoja dva otroka, stara 2 in 3 leta, utopila v 3 m globokem rezervoarju. Prejšnji dan je žena podpisala pogodbo, s katero se je ločila od moža. Mrtva trupla so našli po preteku dveh ur.

Društva.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico) priredi v nedeljo dne 24. rožnika (na Kres) t. l. ob pol 3. uri popoldne letni občni zbor pri »Mežnarju« v St. Štefanu pri Velikovcu po sledečem vspredu: 1. Pozdrav predsednika. 2 a) Govor o šoli, govori č. g. Valentin Weis, kanonik v Velikovcu; b) gospodarski govor, govori č. g. Valentin Podgorc, vikarij v Celovcu. 3. Poročila tajnika in blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev zastopnikov k veliki skupščini. 6. Pobiranje letnih doneskov in vpisovanje novih udov. Po zborovanju prosta zabava. K temu shodu prijazon vabi vse zavodne Slovence in Slovenke odbor.

Darovi.

Dijaški kuhinji v Kranju je še daroval »v spomin umrlemu dekanu Ant. Mežnarcu« šolski nadzornik Andr. Žumer 10 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 21. junija. »Linzer Volksblatt« piše, da se v ponedeljek zboró v finančnem ministerstvu na Dunaju razni deželni glavarji, ki se bodo dogovarjali glede državne naklade na žganje in glede odškodnine za dežele.

Praga, 21. junija. Staročeski »Hlas« pozivlja slovanske državne poslance, naj nemudoma skličejo konferenco, da protestujejo proti sklepu nemških strank glede nemškega kot posredovalnega jezika. List pravi, da je poprej obstoj desnice paraliziral take akcije nemško-liberalnih strank, ker pa sedaj desnice ni, treba shoda slovanskih državnih poslancev, da nasproti temu označijo svoje stališče ter da ponove na shodu prejšno mejsebojno solidarno postopanje.

Brno, 21. junija. Tudi v Brnu se namerava sklicati shod vseh nemških moravskih strank.

Gorica, 21. junija. Tu se je ustrelil prostak Friedl 47. pešpolka.

Petrograd, 21. junija. (C. B.) Zunanji minister grof Muraviev je danes zjutraj nenadno umrl.

London, 21. junija. Roberts poroča iz Pretorije 20. t. m.: Predstraža generala Huntera je predvečeranjem brez odpora zasedla Krügersdorp. General Methuen, ki je spremljal veliki transport v Heilbron, je napal in razgnal burski oddelek pod Dewetovim poveljstvom, ki je hotel preprečiti vhod Angležev v mesto. Gen. Hunter se je polastil dveh burskih topov. Brzojavna zveza s Kap-

stadtom je popravljena. Prodajalnice v Johannesburgu so zopet otvorjene, pričinja se živahna trgovina. — Nasproti generalu Hunteru se je postavil močen burski oddelek. Glavno mesto Oranje je sedaj Betlehem, glavni tabor so preložili Buri pet milj od Picketsburga, kjer se nahaja angleška posadka. Transvalski Buri se združijo z Oranji.

Vojska na Kitajskem.

Londonski krogi so bili te dni v izrednih skrbeh radi usode admirala Seymoura, ker so listi še včeraj dobili poročilo iz Shanghaija, da so Seymoura in njegove čete zajeli Kitajci in se niti ganiti ne more. Da bi bila taka usoda za nadaljni razvoj sedanje operacije mnogo neugodnejša, nego eventualni povratek v Tientsin, je umevno, ker Kitajci bi na ta način lahko popolno izstradali evropske čete in jih prisilili h kapitulaciji. Včerajšnja sklepna vest pa poroča iz kitajskih virov, da je Seymour na potu v Peking in da ga torej še ni zadela ta usoda. Mogoče se ta vest uresniči, toda pri znani taktiki angleških generalov, ki kar slepo prodirajo v popolno nezpane jim kraje, se prav lahko zgodi, da ga doleti nesreča. Sploh pa že londonski listi zahtevajo, naj se poveri vrhovno vodstvo na suhem kakemu bolj večjemu generalu.

O bombardovanju v pristanu Taku se sedaj poroča, da so izgubili Kitajci 700 mož, 100 Kitajcev so pa Rusi še na begu dohiteli in ujeli.

O položaju evropskih podanikov v Pekingju še vedno ni nikake jasnosti. Zgoraj omenjeno kitajsko poročilo sicer pravi, da so poslaništva na varnem, toda kaka je ta varnost in kaj se je zgodilo z Evropejci, tega poročilo ne pove. Če se uresniči vest, da je Seymour v soboto popoldne res došel v Peking, je pričakovati v kratkem tozadevnih pojasnil.

Dunaj, 21. junija. (Zas.) »Fremdenblatt« objavlja brzojavko iz Pulja, ki pravi, da v kratkem odrine »Marija Terezija« proti vzhodu in bo tako Avstro-Ogerska zastopana v kitajskih vodah z dvema ladjama, kar bo baje zadostovalo.

Dunaj, 21. junija. Poleg vojne ladije »Marija Terezija« ste dobili tudi vojni ladiji »Cesarica Elizabeta« in »Cesar Karol VI.« nalog biti pripravljene za odhod na Kitajsko.

Dunaj, 21. junija. Iz Shangaia poročajo, da je cesarica izdala oklic, v katerem svari Kitajce pred izgredi proti Evropejcem, rekoč, da so ti nastopili le proti bokserjem, ne pa proti Kitajski državi.

Rim, 21. junija. Zunanji minister Visconti-Venosta je prejel brzojavko italijanskega konzula v Shanghaiju, glasom katere so nepoškodovana zunanja poslaništva v Pekingju.

Berolin, 21. junija. Li-Hung-Čanga, najboljšega poznavatelja Evropejcev mej Kitajci, je cesarica pozvala v Peking. To se tolmači, da je cesarica prestrašena ob velikih izgubah pri Taku in hoče odnehati zaradi odločnosti evropskih velesil.

Peterburg, 21. junija. V Port Arthur je došlo poročilo o boju pri Taku. Udeležile so se ga tri ruske, po jedna angleška in nemška ladija. Poveljeval je ruski generalni kapitan Dobrovolski. Ruski ladiji »Giljak« in »Korejez« sta poškodovani. Padlo je 700 Kitajcev, 100 so jih Rusi in Nemci ujeli na begu.

Bruselj, 21. junija. Pri zadnjem dogovoru mej velevladmi se je radi Kine doseglo popolno sporazumljenje. Vreditev kineškega vprašanja je naslednja: Cesarica regentinja se odstavi in se jo internira v inozemstvo, cesarja se zopet postavi na prestol, vendar pod evropsko kontrolo in medsebojno zagotovilo, sedanji položaj v Kini ne izkoristiti za pridobitev kineške lasti.

London, 21. junija. Govorice, ki se širijo o dogodkih na Kitajskem, so tem groznejše, čim manj pride v Evropo zanesljivih uradnih poročil. Mej drugim se tudi poroča, da je neki kitajski pod-

kralj Tian pridrl v Peking, požgal cesarsko palačo, umoril cesarja in cesarico.

London, 21. junija. (C. B.) Jutranci listi poročajo iz Shanghaija, da je admiral Seymour z evropskimi in ameriškimi vojaki po napornem trudu in številnih bojih s Kitajci v soboto popoldne dospel v Peking.

London, 21. junija. Vojni urad je prejel poročilo iz Či-Fu, da je zveza z Tientsinom popolno pretrgana in da se je minulo noč čulo od tam živahno streljanje. Pred Taku je zbranih 3000 Rusov pod poveljstvom generalnega majorja.

Shanghai, 21. junija. Ruske domestne čete so ob dohodu v Peking takoj napadle mesto s topovi od dveh strani.

London, 21. junija. Iz Yokohame javljajo, da je japonska vlada povabila zunanje zastopnike na razgovor o nadaljnjih korakih. Časopisje zahteva, da se takoj odpošlje 20-30.000 mož.

London, 21. junija. „Times“ poročajo iz Hongkonga 18. t. m.: Gibanje Bokserjev se razširja proti zahodni reki.

London, 21. junija. V petek so kitajske čete napadle poslanike. Tujci so bili masakrirani. Širijo se neverjetne vesti, da sta nemški in francoski poslanik umorjena. Cesar je nenadoma umrl, cesarica se pripravlja na beg.

London, 21. junija. Iz Shanghaija poročajo: Bokserji so veliko plenili tudi okoli Tientsina, na tem potu so prišli preblizo ruskih topov, s katerimi so jih Rusi napali ter 300 bokserjev pobili. Napadli so vstasi tudi evropski del mesta v Tientsinu, a so jih Rusi, močni 2000 mož, v beg zapodili.

Umrli so:

18. junija. Fridolin Ločnikar, klučarja sin, 4 mesece, Hranilnična cesta 4, bronhitis capil.

20. junija. Melbior Gasper Kalan, krojač, 58 let, Martinova cesta 11, jetika.

V otroški bolnišnici:

18. junija. Ivana Babnik, delavca hči, 4 leta, morbus Brightii.

19. junija. Marija Kušar, delavca hči, 1½ leta, hydrocephalus chron. eclampsie.

V bolnišnici:

16. junija. Vinko Kalafatic, kajzar, 56 let, pneumonia crouposa. — Marija Terbežnik, kajzarja žena, 73 let, insufficiata cordis.

17. junija. Ivana Mlinar, služkinja, 16 let, jetika.

18. junija. Gregor Koblar, krojač, 61 let, naduha. — Jurij Šmon, mlinar, 65 let, pleuritis mudative infiltr. pulm.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dna	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vidljivost v km
20	9. zveč.	734,0	19,0	sl. jug	del. jasno	
21	7. zjut.	734,9	16,2	sl. svzh.	oblačno	4,3
	2. popol.	733,9	22,6	sl. jzab.		

Srednja večerajšnja temperatura 20,0°, normale: 18,3°.

Služba okrožnega zdravnika

v Kozjem 535 3-3

je prazna in se takoj lahko nastopi.

Stalno plačo 2000 kron in potreba je da ima **lastno lekarno**. Znanje slovenskega jezika ali vsaj jugoslovanskega neobhodno potrebno. Prošnje naj se pošljejo **zdravstvenemu okrožnemu odboru v Kozjem**.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4°/_o.

Menjalnica. borzno posredovanje, posojila n vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 75 razvinkuliranje obligacij.

548 1-1

Zofija Guldenprein naznanja v svojem imenu in v imenu vseh sorodnikov prežalostno novico, da je njen iskreno ljubljeni soprog, ozir. svak in stric, blagorodni gospod

Pavel Guldenprein
o. kr. davkar v pok.

danes v sredo, 20. t. m., ob 6½ uri zjutraj po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 83. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspa.

Truplo dragega umrlega preneseno boče v petek, dne 22. t. m., popoldne ob 2. uri iz hiše žalosti na tukajšnji mirodvor v lastni grob.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v tukajšnji župni cerkvi.
Dragi rajniki se priporoča v blag spomin!
Venci se hvaležno odklanjajo.
V Skofji Loki, dne 20. junija 1900.
Mesto vsacega naznanila.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža laka in kleja

priporoča

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizarjem, loščarjem, slikarjem napisov in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe.

Anilin-barve.

Bronzo, prašnato, in tekočo bronz-tinkturo.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravnih lesni barvi izdelanega pohištva.

Carbolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne, sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljnatne barve za umetnike v puščah

Emajlne barve.

Fasadne barve, apnenate, tudi **hišne pročeljne barve iz savinjske doline**, neprekošljive glede trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemične barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonješko, temeljno, svetlikasto in kredo za pisavo.

Lake za vozove kočlje, pristne angleške (Wm. Harlandt & sin, London), vzile podraženju po prejšnji nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Laneno oljnat firnež, prirejen le iz kranjskega lanenega olja.

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolentd“, najboljše svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe).

Oljnatne barve v vseh bojah, tudi v 1., 1. 2 in 5 kg. imajočih patentovanih puščah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (siccativ), najboljše sušilo oljnatih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebnosti za namazanje tal v sobah, dvoranah itd.:

Jantarjeva tálina glazura, hipna tálina glazura, štedilno tálno voščilo, sijajno tálno voščilo, sijajni tálni vosek, oščetni vosek.

Prodaja na debelo in drobno.

== Ceniki zastoj. == 320 13

Razpis učiteljske službe.

Na štiritrazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se razpisuje

služba učitelja-voditelja

s 1600 K letne plače, 200 K funkcijske dodelade in z 2/3 doneskom k pokojninskemu zavarovanju.

Postavno opremljene prošnje naj se do 30. junija t. l. doposljejo podpisaneu vodstvu. 525 3-3

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 1. junija 1900.

Kemične barve za sobne slikarje, **zemeljne barve** za zidarje ima trdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11-2

Prodá se zidana, z opeko krita, dobro ohranjena 549 3-1

hiša v Novem mestu,

ki je pripravna kot stanovanje za kakega vpokojenega č. g. duhovnika ali vpokojenega uradnika. — Več pové upravništvo »Slovenca«.

Služba organista in cerkvenika

je izpraznjena v Dolu (Lustthal)

Prošilci naj se obrnejo s ponudbami do ondotnega farnega urada. 547 3-1

Pohišstvo na prodaj!

V šoli na Ljubnem pri Podnartu je po ceni na prodaj lepo, malo rabljeno pohišstvo iz orehovega lesa in eden klavir.

Več pové se v Ljubnem ali v Ljubljani, Vodnikov trg št. 2 (II. nadstropje). 538 (3-3)

Mlin s štirimi kamni,

s stopami in ušnarjem,

tik mesta Kamnik, se daje v najem na več let. — Poleg mlina je tudi hlev, skedenj, hram in zraven spadajoč vrt za zelenjavo.

Več se poizvè pri oskrbništvu Praschnikarjevih posestev v Mekinjah pri Kamniku. 542 3-2

Razglas.

V konkurzno maso Engelberta Leskovec, bivšega trgovca v Vodmatu, spadajoče

specerijsko in kolonijalno blago

v cenilni vrednosti 3451 kron 51 vin. prodá se temeljem odobrenega sklepa upniškega odbora en bloc proti takojšnjemu plačilu in odpeljanju.

Pi-mene ponudbe, katerim je priložiti 10 % varščine v gotovini, podati je do 30. t. m. na roke podpisanega upravnika konkurzne mase. Inventarni zapisnik je na razpolago v pisarni podpisanega vsak dan med navadnimi uradnimi urami. Istotam naj se zglašijo, kdor želi pregledati blago.

V Ljubljani, dne 21. junija 1900.

Advokat dr. Karol Triller,

upravnik konkurzne mase Engelbert Leskovec (Kolodvorske ulice, hiša Štrukelj).

Zavod za slikanje na steklu Ed. Stuhl Gradec, Ungergasse 3

izdeluje slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Polčanah dvoje okenj, po 4,5 m visoka in 1,5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V okenjih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema oknom 360 gld. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago. Župni urad Polčane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan Lenart, duh. svetnik, župnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvoje okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z različnimi drugimi slikarji ozajšane. Vse je izvršil jako umetniško in v popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplotno priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučene na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dolinar, župnik.

Tacih priznanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj. Vljudno se priporočam 471 20-5

Ed. Stuhl.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benesavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 20. junija.

Skupni državni dolg v notah	97-90
Skupni državni dolg v srebru	97-85
Avstrijska zlatna renta 4 ^o / _o	115-40
Avstrijska kronaska renta 4 ^o / _o , 200 kron	97-75
Ogerska zlatna renta 4 ^o / _o	115-40
Ogerska kronaska renta 4 ^o / _o , 200	91-
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1748-
Kreditne delnice, 160 gld.	692-50
London vista	242-20
Nemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli	118-65

20 mark	23-72
20 frankov (napoleondor)	19-33
Italijanski bankovci	90-80
C. kr. cekini	11-33

Dne 19. junija.

3-2 ^o / _o državne srečke l. 1854, 250 gld.	168-70
5 ^o / _o državne srečke l. 1860, 100 gld.	158-50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198-
4 ^o / _o zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-30
Tisne srečke 4 ^o / _o , 100 gld.	138-50
Dunavske vravnave srečke 5 ^o / _o	250-

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4 ^o / _o	94-20
Priporitetne obveznice državne železnice	408-
južne železnice 5 ^o / _o	318-
južne železnice 5 ^o / _o	119-
dolenjskih železnice 4 ^o / _o	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	396-
4 ^o / _o srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-
Avstrijskega rudedega križa srečke, 10 gld.	41-25
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183-
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-
Ljubljanske srečke	48-
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	280-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6335-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	772-
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	122-
Slojnska avstrijska stavbiarska družba	168-
Montanska družba avstr. pian.	486-
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	408-
Papirnih ruhljev 100	255-50

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelpasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestil svèti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnici.